

RECHTSPRAAKOVERZICHT: DRINGENDE MEDISCHE HULP AAN MENSEN IN ONWETTIG VERBLIJF¹

Inhoud

1. Begrip ‘dringend’	1
2. Type van zorg	2
3. Behoeftigheid	3
4. Medewerking aan het sociaal onderzoek	3
5. Rechten uitputten	4
5.1. Geneeskundige zorg verkrijgen in het thuisland	4
5.2. Tussenkost vragen bij een buitenlandse ziekteverzekering	4
5.3. Tussenkost vragen van de garant	4
5.4. Naar België gekomen zijn met een (medisch visum) C	4
6. Medisch zorgverkeer	5
7. Attest ‘dringende medische hulp’	5
8. Gezinnen met kinderen in onwettig verblijf	5
9. Medische kosten verhalen	6
10. Vrije keuze zorgverstreker	6

Het begrip ‘Dringende medische hulp’ wordt afgekort door ‘DMH’

1. Begrip ‘dringend’

- ‘DMH’, mag **niet verward worden** met ‘hulp die verzekerd wordt door de **100-dienst**’ (Arbh. Brussel, A.R. nr. 2009/AB/52654, 13 januari 2011)
- Enkel **de criteria van het koninklijk besluit** van 12/12/1996 bepalen wat ‘DMH’ is en het dringend karakter dat in het medisch attest wordt geattesteerd. De Wet van 8 juli 1976 en het KB sluiten geen

¹ Voor het recht op ‘dringende medische hulp’ aan vreemdelingen die niet zonder wettig verblijf in België verblijven, dat in bepaalde situaties werd ontwikkeld door de Belgische rechtspraak zie:

- Voor Unieburgers en hun familieleden : Grondwettelijk Hof [arrest nr. 95/2014](#) van 30 juni 2014 ([lees meer](#))
- Voor economisch geregulariseerden en hun familieleden : Grondwettelijk Hof [arrest nr. 131/2015](#) van 1 oktober 2015 ([lees meer](#)).

bijzondere categorieën van zorg of medicatie uit. ...

De appreciatie over dit dringend karakter **komt enkel toe aan een arts** (tegenexpertise), niet aan een OCMW of rechter. (Arbh. Luik, A.R. nr. 398.847, 20 maart 2013)

- Het begrip 'dringend' **kan niet uitgedrukt worden in seconden of minuten**, maar moet in een bredere context worden geplaatst. Het gaat over een **brede waaier van zorg**, ruimer dan deze die verstrekt werden in het kader van het transport door de 100-dienst. (Arbrb. Brussel, A.R. nr. 3420/07, 27 juni 2008)
- Het is menswaardig een persoon, welk ook zijn verblijfstoestand is, bij acute medische problemen, elke medische bijstand te weigeren. Het KB van 12 december 1996 **vereist niet dat de medische problemen levensbedreigend zijn**. (Arbrb. Antwerpen, A.R. nr. 389.136, 4 december 2006)
- Een vreemdeling die '**gewoon ziek is**', heeft recht op 'DMH' als een erkend arts het 'dringend karakter attesteert'. (Arbrb. Brussel, A.R. nr. 342/07, 27 juni 2008 – Arbrb. Brussel, A.R. nr. 197/09, 13 november 2009)

2. Type van zorg

- DMH dekt **mogelijks urgente hospitalisaties, courante zorg, fysiotherapie, tandzorg, ...** (Arbrb. Brussel, A.R. nr. 197/09, 13 november 2009)
- Het OCMW mag zich **niet beperken tot de zorg en medicatie die opgenomen is in het RIZIV-nomenclatuur**. (Arbh. Luik, A.R. nr. 398.847, 20 maart 2013).
- Het OCMW mag zich niet beperken tot zorgen die worden terugbetaald door de POD MI. *"Het gegeven dat het OCMW deze dringende medische hulp niet kan terugvorderen van de POD Integratie kan bezwaarlijk als argument gebruikt worden om de dringende medische hulp niet toe te staan nu blijkt dat de heer X aan alle voorwaarden voldoet. Door het criterium van terugvorderbaarheid als beoordelingscriterium te gebruiken, voegt het OCMW een bijkomende voorwaarde toe die niet voorzien is in artikel 57, § 2 van de OCMW-wet, noch in het KB dringende medische hulp. Evenmin kan een weigering tot vrijwillige terugkeer het recht op dringende medische hulp teniet doen."* (Arbrb. Antwerpen, A.R. nr.16/5590/A van 2 maart 2017)

Deze zorg valt **in dat dossier** onder 'dringende medische hulp'

- Een **aërosolapparaat en luiers** zijn ook 'DMH', ook al zijn deze kosten niet terugvorderbaar bij de POD-Maatschappelijke Integratie. (Arbrb. Antwerpen, A.R. nr. 389.136, 4 december 2006)
- De **labokosten** vallen ook onder 'DMH'. (Arbrb. Brussel 7994/08, van 2 oktober 2008)
- Een **tandprothese** is ook 'DMH', want deze is omwille van esthetische redenen. (Arbrb. Brussel, A.R. nr. 8359/08, 25 september 2008 - A.R. nr. 9324/08, 4 november 2008)
- Een **behandeling bij de orthodontist** is ook 'DMH'. (Arbrb. Brussel 16805/07, van 13 juni 2008)
- **Tandverzorging** (ondermeer tandextractie + prothese) kan ook beschouwd worden als 'DMH'. (Arbeidshof Luik, A.R. nr. 34784/07, 9 april 2008)
- **Montuur + optische glazen**, want zonder bril kan de betrokkene geen menswaardig bestaan leiden. (Arbrb. Luik, A.R. nr. 357/582, 31 januari 2007)
- Het **Rust en Verzorgingstehuis (RVT)** biedt een antwoord op de medische nood en niet als oplossing voor een huisvestingsnood. (Arbh. Brussel, A.R. nr. 50.784, 11 juni 2009)
- Een **consultatie voor een ziekenhuisopname**. (Arbrb. 26 oktober 2011, A.R. nr. 10/4701/A)
- De behandeling van een **tumor op een onderlip die esthetisch lelijk is en kans op bloedingen geeft**. 'DMH' geldt niet enkel voor een fysisch lijden, ook psychisch en sociaal lijden komen in aanmerking. (Arbrb. Brussel, A.R. nr. 3420/07, 27 juni 2008)

- **Revalidatie- en hospitalisatiekosten** van iemand met paraplegie. (Arbrb. Brussel, A.R. 23/07, 15 mei 2007)
- **Gedwongen opname in psychiatrisch ziekenhuis**, ook de verblijfskosten in het kader van medische overmacht. (Arbrb. Mechelen, A.R. nr. 89638, 5 september 2007)
- **Vervoer, opname, verblijf en behandeling in een psychiatrische dienst** van een ter observatie opgenomen geesteszieke. (Cass., A.R. nr. C10.0546.F, 17 december 2012)

Deze zorg valt **in dat dossier** niet onder 'dringende medische hulp'

- Het plaatsen van **nieuwe tanden en steunzolen**. Deze kosten voor vallen niet onder de noemer 'dringend'. (Arbh. Antwerpen, A.R. nr. 2011/AA/584, 17 oktober 2012)
- Een angioma waardoor er niet alleen esthetische gevolgen zijn doch ook functionele hindernissen (eten en drinken) verantwoordt geen plastische chirurgie. Deze ingreep had in het herkomst had kunnen uitgevoerd worden. Betrokkene heeft de laatste 4 jaar voor aankomst in België geen arts geraadpleegd. (Arbh, Brussel, 51355, 4 november 2009)

3. Behoeftigheid

- De hulpvrager is behoeftig omdat er **geen (vast) inkomen (uit arbeid of een vervangingsinkomen) is**; hooguit een onregelmatige 'aalmoes' van familie uit Georgië en/of vrienden in België. (Arbrb. Ieper, A.R. nr. 13/97A, 7 februari 2014)
- Het feit dat het gezin **overleeft dankzij de hulp van familieleden** betekent niet dat zij in staat zijn een zware medische factuur te betalen. (Arbrb. Antwerpen, A.R. 07/400843/A, 18 februari 2008)
- Behoeftigheid wordt niet aangetoond omdat de betrokkene een **vergoeding krijgt via de bijzondere jeugdzorg**. (Arbrb. Ieper, A.R. nr. 08/579/A, 18 december 2009)
- Betrokkene woont samen met de vader van de kinderen, maar het maandelijks budget is te klein. De betrokkene moet **1/10de betalen van de totale medische factuur** (19.292 euro), het OCMW de andere 9/10de. (Arbrb. Antwerpen, A.R. nr. 384.187, 27 april 2006)
- OCMW moet de operatiekosten betalen én het voorschot dat door de vriendin betaald werd terugbetalen. Dit voorschot werd betaald door achterstallige kinderbijslag van de vriendin. (Arbrb. Antwerpen, A.R., nr. 394.986, 18 juni 2007)
- De **neef heeft geen onderhoudsplicht**. De hulpvrager is afhankelijk van hem en kan niet gestraft worden omdat de neef weigert zijn loonbrieven door te geven. (Arbrb. Antwerpen, A.R. 13/6478/A, 20 maart 2014)

4. Medewerking aan het sociaal onderzoek

- Het **sociaal onderzoek is vereist**. Het OCMW gaat na of de aanvrager zonder die steun in staat is een leven te leiden dat beantwoordt aan de menselijke waardigheid. (GwH, 50/2009, 11 maart 2009)
- Betrokkene wordt niet als behoeftig beschouwd: hij **geeft geen uitleg** waarvan hij leeft, wie de huishuur betaalt, hij toont geen schulden aan ... (Arbrb. Antwerpen, A.R. nr. 389.714, 20 november 2006)
- Door geen medewerking te verlenen aan het sociaal onderzoek over **de inkomsten van de samenwonende vriend, wordt behoeftigheid niet aangetoond**. (Arbrb. Antwerpen, A.R. nr. 389.114 + 390.439, 25 oktober 2006)

- Het OCMW mag niet stellen dat een sociaal onderzoek onmogelijk was. Het OCMW bracht 3 huisbezoeken zonder de betrokkene aan te treffen, maar het **OCMW bracht deze huisbezoeken onaangekondigd en er werd geen bericht achtergelaten**. (Arbrb. Antwerpen, A. R. nr. 389.135, 12 maart 2007)

5. Rechten uitputten

5.1. Geneeskundige zorg verkrijgen in het thuisland

- Het argument dat de betrokkene **in zijn eigen land verzorging kan krijgen is geen reden** om de betrokkene het recht op 'dringende medische hulp' te ontzeggen. Ook van een **koppeling van het verlenen van dringende medische hulp aan de deelname van een traject van vrijwillige terugkeer kan geen sprake zijn**. (Arbrb. Antwerpen, A.R. nr. 13/6066/A, 20 februari 2014)
- Evenmin kan een weigering tot vrijwillige terugkeer het recht op dringende medische hulp teniet doen. (Arbrb. Antwerpen, A.R. nr.16/5590/A van 2 maart 2017)
- Art. 57 § 2 OCMW-wet voorziet niet dat het OCMW het recht heeft te verwijzen naar geneeskundige hulp in het thuisland. In casu verwees het OCMW naar het feit dat deze EU-burger zijn recht op geneeskundige verzorging moest **gaan uitputten in Slowakijë**. (Arbrb. Antwerpen, 389.712, 25 oktober 2006)
- Het OCMW heeft niet het recht te verwijzen naar het thuisland om zich daar te laten verzorgen, het feit dat de betrokkene **kan worden gerespatrieerd** doet niets ter zake, dit **speelt enkel bij medische overmacht** en niet bij 'dringende medische hulp'. (Arbrb. Antwerpen, A. R. nr. 389.710, 25 oktober 2006)

NOOT: [Lees meer over medische overmacht](#)

5.2. Tussenkost vragen bij een buitenlandse ziekteverzekering

- Betrokkene moet aantonen dat er **geen tussenkost mogelijk is van Bulgarijë (EU-land)** in de zorg die in België verstrekt was. Ofwel dat deze zorgen niet gratis of gedeeltelijk terugbetaalbaar zijn door het herkomstland. (Arbh. Luik, A.R. nr. 34784/07, van 9 april 2008)

5.3. Tussenkost vragen van de garant

- Het OCMW kan de hulpvrager naar de garant verwijzen om de medische kosten te betalen. Behalve wanneer deze **garant weigert te betalen**. In dat geval kan het OCMW deze kosten nog zelf bij de garant verhalen. (Arbrb. Brussel, A.R. nr. 9641/08, 15 januari 2009) Ook als deze **garant zelf onsolvabel** is geworden, kan het OCMW niet naar de garant verwijzen. (Arbrb. Brussel, A.R. nr. 454/10, 26 april 2010)

5.4. Naar België gekomen zijn met een (medisch visum) C

- Het eventueel niet aanvragen van een **(medisch) visum type C** geen invloed hebben op het recht op dringende medische hulp. Het recht op dringende medische hulp geldt als ondergrens en is

minimaal gewaarborgd voor iedereen die onwettig in België verblijft. (Arbrb. Hasselt, A.R. nr. 231787, 20 december 2013; Arbrb. Brussel, A.R. nr. 14/10235/A en 14/10236/A van 3 december 2014; Arbrb. Brussel, 16/4094/A van 15 juni 2016; Arbrb. Brussel, A.R. nr. 16/7440/A en 16/7680/A van 21 december 2016). [Lees meer](#).

6. Medisch zorgverkeer

- Er is geen dringende medische hulp als men **voor een geplande opname naar België komt**. (Nvdr. dit medisch zorgverkeer moet het OCMW aantonen). Als de gezondheidstoestand in België dermate verslechterd is en deze toestand onvoorzienbaar was, dan kan er wel sprake zijn van dringende medische hulp. (Arbrb. Antwerpen, A.R. nr. 06/384.127/A, 15 september 2010)
- Het niet aanvragen van **een (medisch) visum C** heeft geen invloed op het recht op dringende medische hulp. Het recht op dringende medische hulp is de ondergrens en minimaal gewaarborgd recht geldt voor eenieder die onwettig in het land verblijft. de arbeidsrechtbank gaat hiermee in tegen het informatiedocument van de POD maatschappelijke integratie 'medische bewijsstukken voor de betaling van medische kosten'. (Arbeidsrechtbank Hasselt, 231787 van 20 december 2013)
- Het OCMW moet niet tussenkomen voor een angioma waardoor er niet alleen esthetische gevolgen zijn doch ook functionele hindernissen (eten en drinken) verantwoordt geen plastische chirurgie. Deze **ingreep had in het herkomst kunnen uitgevoerd worden. Betrokkene heeft de laatste 4 jaar voor aankomst in België geen arts geraadpleegd**. (Arbh, Brussel, 51355, 4 november 2009)

7. Attest 'dringende medische hulp'

- **Alleen een arts kan oordelen** over het dringend medisch karakter van de medische zorg. (Arbrb. Antwerpen, A.R. nr. 10/2130/A, 15 november 2010)
- De rechtbanken kunnen eventueel **een deskundige aanstellen** die kan beoordelen of de medische hulp dringend is. (Arbh. Antwerpen, A.R. nr. 2006/0758, 25 juni 2008)

8. Gezinnen met kinderen in onwettig verblijf

- Het OCMW moet 'DMH' toekennen wanneer de **hulpvrager niet voor een andere vorm van steun verzoekt**. Deze vorm van steun kan ook andere vormen aannemen dan enkel materiële opvang verstrekt in een federaal opvangcentrum dat ook medische zorg aanbiedt. (Arbrb. Brussel, A.R. nr. 12/574/A, 8 november 2012)
- Artikel 60 van de Opvangwet is alleen van toepassing op een aanvraag tot materiële hulp van gezinnen met kinderen in onwettig verblijf. **Voor de medische begeleiding** van mensen die niet in de opvang verblijven is Fedasil volgens artikel 25, §4 van de Opvangwet alleen bevoegd voor asielzoekers, en niet voor gezinnen met minderjarige kinderen die illegaal op ons grondgebied verblijven. (Arbh. Brussel, A.R. nr. 2012/CB/8, 17 juli 2012)
- Ook als het kind **wacht op een opvangplaats** in een centrum voor gezinnen met kinderen, dan moeten de medische kosten die intussen gemaakt worden, door het OCMW betaald worden. (Arbh. Luik, A.R. nr. 2013/412, 10 september 2013)

- **Fedasil heeft geen enkele verplichting** met betrekking tot het recht op OCMW-steun voor dringende medische hulp aan gezinnen met kinderen zonder wettig verblijf die niet in de opvang verblijven. Het zogenaamde akkoord van 28 oktober 2011 is slechts het verslag van een informele vergadering. Het lijkt niet goedgekeurd te zijn door Fedasil, en het lijkt niet conform de toepasselijke wetgeving en reglementering. (Arbeidshof Brussel, A.R. nr. 2012/CB/8, 17 juli 2012)
[Lees meer](#)

9. Medische kosten verhalen

- Als een ziekenhuis een OCMW-tussenkost voor medische kosten vraagt, moet het **de OCMW-beslissing aan de patiënt communiceren** vooraleer zij de kosten bij de patiënt trachten te verhalen. Dit geeft de patiënt de mogelijkheid om een succesvol beroep in te stellen. (Rechtbank van eerste aanleg Brussel, 11/1109261/A, 5 juni 2013)
[Lees meer](#)
- Wegens het spoedeisend karakter dat de opneming **ter observatie op een psychiatrische dienst** onderstelt, is het ten laste nemen van de medische kosten niet afhankelijk van een vraag om tussenkost van de zieke of zijn mandataris. (Cass., A.R. nr. C10.0546.F, 17 december 2012)
- Het gegeven dat het OCMW deze dringende medische hulp **niet kan terugvorderen van de POD Integratie** kan bezwaarlijk als argument gebruikt worden om de dringende medische hulp niet toe te staan nu blijkt dat de heer X aan alle voorwaarden voldoet. Door het criterium van terugvorderbaarheid als beoordelingscriterium te gebruiken, voegt het OCMW een bijkomende voorwaarde toe die niet voorzien is in artikel 57, § 2 van de OCMW-wet, noch in het KB dringende medische hulp. Evenmin kan een weigering tot vrijwillige terugkeer het recht op dringende medische hulp teniet doen. (Arbrb. Antwerpen, A.R. nr.16/5590/A van 2 maart 2017)
- Het **recht op dringende medische hulp is niet afhankelijk van de mogelijkheid de steun terug te vorderen van het Ministerie [de POD MI]**. (Arbh. Gent, A.R. nr. 193/01 van 14 maart 2005).

10. Vrije keuze zorgverstreker

- Het OCMW mag niet vragen dat de hulpvrager zich enkel wendt tot de zorgverstreker met wie het OCMW **een samenwerkingsovereenkomst** heeft ondertekend. In dit dossier ging het over IRIS-ziekenhuizen. (Arbrb. Brussel, A.R. 9955/09 en 7697/10, 22 december 2010)
<-> Het **goed bestuur** van de openbare ziekenhuizen primeert ten opzichte van de vrije keuze van zorgverstreker. Wanneer er geen elementen zijn die bepalen waarom iemand door een specifiek zorgverstreker moet worden verzorgd, bijvoorbeeld omdat **hij er al lang werd opgevolgd, wanneer het gaat over een bepaalde specialisatie, voor taalredenen**, mag het OCMW doorverwijzen naar een zorgverstreker met wie zijn een samenwerkingsovereenkomst hebben. In dit dossier ging het over een IRIS-ziekenhuis. (Arbrb. Brussel, A.R. 3825/10, 1 juli 2010)

Bronnen

Vele arresten vindt u terug in de [databank rechtspraak van het Kruispunt M-I](#)